

STORTINGET

Representantforslag 265 S

(2022–2023)

fra stortingsrepresentantene Une Bastholm og Lan Marie Nguyen Berg

Dokument 8:265 S (2022–2023)

Representantforslag fra stortingsrepresentantene Une Bastholm og Lan Marie Nguyen Berg om forurensningsfri fotballglede

Til Stortinget

Bakgrunn

Gummigranulat som brukes på kunstgressbaner, er en av de største kildene til mikroplastutslipp i Norge. Det er estimert at forurensningen fra Norges rundt 2 000 kunstgressbaner medfører utslipp på flere tusen tonn mikroplast hvert eneste år.

Det er bred enighet internasjonalt om at gummigranulat må fases ut som en del av et viktig bidrag til å sikre et levelig miljø for dyr og mennesker i fremtiden. Mikroplast havner i dag i havet, i naturen på land, i næringskjeder og dermed i levende skapninger. Man kjenner ikke langtidskonsekvensene av forurensningen, men forskning tyder på at mikroplasten medfører at skadelige partikler med giftige stoffer for dyr og mennesker hopper seg opp på alle verdens kontinenter når de lett spres videre gjennom vann og luftstrømmer.

Derfor kreves det ambisiøse tiltak for å få bukt med forurensningen, også innenfor idretten. Den samme konklusjonen har EUs REACH-komité kommet frem til da de i april i år vedtok at omsetning av gummigranulat skal forbys med en overgangsperiode på åtte år. Målet med overgangsperioden er å sikre produsenter og idrettslag tid til å omstille seg til en fremtid uten bruk av gummigranulat. Kostnadene kan bli høye for flere klubber som har satset på gummigranulat. Det er derfor vik-

tig å sikre at utfasingen ikke skjer på bekostning av idrettsglede, lokalt engasjement og eksistensen til små fotballklubber.

Mange klubber og kretser etterlyser nå at myndighetene kommer på banen for å sikre en omstilling som er rettferdig, og som ivaretar klubbenes evne til å tilby aktiviteter til sine medlemmer også i fremtiden. Regjeringen har så langt avvist å utarbeide en nasjonal strategi, jf. Dokument nr. 15:2199 (2022–2023). Det er skuffende, da dette ville bidratt til å sikre forutsigbarhet og en kontrollert overgang i årene som kommer. Den manglende handlingen fra statlig hold skaper usikkerhet rundt hvordan overgangen vekk fra gummigranulat skal gjennomføres, og en uviss fremtid for flere klubber og anlegg i norske kommuner. Bekymringen i Idretts-Norge er derfor stor i dag. Kostnadsanslagene for å gå over til nedbrytbart fyll på kunstgressbaner i hele Norge er også usikre, men for alle norske klubber hvor anlegg står for en stor del av utgiftene til klubbene, kan det dreie seg om store summer.

En annen utfordring er at de nedbrytbare alternativene til gummigranulat ikke alltid er gode nok i dag, selv om de er i stadig utvikling. Alternativene er som oftest dyrere på grunn av at markedet for disse er mindre og teknologien ikke er like moden. Det må derfor på plass virkemidler for å sørge for raskere innovasjon innenfor de bærekraftige alternativene og for at flere klubber skal ha råd til å satse på disse. Virkemidler som momsfristak for nedbrytbare alternativer og støtte til forskning på bedre alternativer er noe staten bør kunne bidra med.

Idretten og norske kommuner trenger forutsigbarhet i årene fremover. Idrett som mulighet for unge mennesker til å delta i aktiviteter er svært viktig, særlig i en tid hvor samfunnet sliter med etterdønninger av koronapandemien og fysiske og psykiske helseutfordringer i

befolkningen. Disse hensynene underbygger nødvendigheten av en nasjonal strategi som sikrer at omstillingen vekk fra gummigranulat blir rettferdig og mest mulig likestilt i hele Norge. Det er uakseptabelt om forbudets konsekvens i praksis blir at barn og unge frarøves muligheten til å spille fotball rundt omkring i landet i årene som kommer. Det er også uakseptabelt om kommuner skal stå helt på egen hånd i sin omstilling, slik Oslo blant annet har gjort ved investeringer til hundrevis av millioner uten å få støtte fra staten.

Statlige virkemidler kan bidra til å stimulere til nyvinning i næringslivet i Norge og internasjonalt ved å sikre at produktene som brukes på kunstgressbaner, blir mer bærekraftige. En raskere utvikling av bærekraftig kunstgress og fyllteknologi i Norge kan potensielt bidra til eksportmuligheter for bærekraftige alternativer til flere land.

Forslagsstillerne mener en nasjonal strategi blant annet bør omhandle følgende forhold:

- Anslag for kostnadene ved en full utfasing fra gummigranulat til fordel for bærekraftige alternativer
- Etablering av en finansieringsoversikt over midlene som forventes å bli bevilget de kommende årene fra statlige myndigheter for å få gjennomført utfasin-

gen, og hvor stor andel kommuner og idretten er forventet å ta

- Opprettelsen av et finansieringsfond basert på en ny miljøavgift for salg av bildekk
- Statlig støtte til forskning på og utvikling av alternativer til fyll i offentlig eller privat regi
- Økonomiske insentiver overfor bedrifter som selger alternativer til gummigranulatfyll, og overfor idrettslag som kjøper alternativene, for eksempel gjennom momsfritak for nedbrytbart fyllmateriale
- Etablering av et nasjonalt system for sikker avhending av gamle kunstgressbaner og gummigranulater.

Forslag

På denne bakgrunn fremmes følgende

f o r s l a g :

Stortinget ber regjeringen legge frem en nasjonal strategi for omstilling vekk fra bruk av gummigranulat i Norge.

16. juni 2023

Une Bastholm

Lan Marie Nguyen Berg